

РОЗПОРЯДНИКИ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ, ЇХ ВИДИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ

Фінансування установ та організацій, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів, здійснюється безпосередньо через розпорядників бюджетних коштів.

Розпорядниками бюджетних коштів виступають органи державної влади або органи місцевого самоврядування, яким надано право розподіляти бюджетні кошти.

Розпорядниками бюджетних коштів є безпосередньо керівники міністерств, відомств і установ, яким надано право розпоряджатися бюджетним асигнуванням, виділеним на проведення відповідних заходів.

Залежно від ступеня підпорядкованості та від обсягу наданих прав, повноважень, відповідальності та обов'язків вони розподіляються на:

- головних розпорядників бюджетних коштів;
- розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня (нижчі розпорядники).

До головних розпорядників бюджетних коштів належать:

- міністри і керівники інших центральних органів виконавчої влади, які здійснюють фінансування згідно з державним бюджетом;
- керівники відділів обласних, міських, районних держадміністрацій, а також органів місцевого самоврядування, які здійснюють фінансування згідно з місцевими бюджетами.

Розпорядниками бюджетів нижчого рівня – це розпорядники, які у своїй діяльності підпорядковані відповідному головному розпоряднику, розпоряднику вищого рівня або діяльність яких координується через нього.

До розпорядників нижчого рівня відносяться керівники установ та організацій, що мають підвідомчі установи та одержують кошти з бюджету на здійснення витрат своєї установи і також на витрати підвідомчих установ.

Виходячи з цього розпорядники коштів нижчого рівня залежно від обсягу наданих їм прав поділяються на:

- розпорядників бюджетних коштів другого ступеня;
- розпорядників бюджетних коштів третього ступеня.

Розпорядниками бюджетних коштів другого ступеня є керівники установ, які одержують кошти від головних розпорядників на здійснення

витрат цієї установи і для розподілу між підвідомчими установами та організаціями.

Розпорядниками бюджетних коштів третього ступеня є керівники установ, які одержують бюджетні кошти тільки на витрати цієї установи.

Головні розпорядники у порівнянні з нижчими розпорядниками наділені найбільшими правами, обов'язками і відповідно несуть більшу відповідальність:

- розглядають і затверджують кошториси і плани асигнувань підвідомчої їм установи;
- складають зведені кошториси в цілому по міністерству, відомству, управлінню, відділу;
- здійснюють в установленому порядку перерозподіл отриманих асигнувань між розпорядниками коштів нижчого рівня;
- здійснюють постійну перевірку законності та ефективності використання бюджетних коштів підвідомчими їм установами;
- несуть відповідальність за виконання кошторису не тільки відомства в цілому, а й усіх підвідомчих їм установ;
- здійснюють контроль за ефективністю використання бюджетних коштів і станом обліку і звітності в цих установах.

Нижчі розпорядники другого ступеню, які мають підвідомчу мережу, одержують бюджетні кошти від головних розпорядників як на здійснення витрат по своїй установі, так і для переказу підвідомчим установам та несуть відповідальність за використання бюджетних асигнувань перед головним розпорядником.

Розпорядники третього ступеня, які не мають у своєму підпорядкуванні підвідомчих установ, одержують бюджетні кошти від вищого розпорядника тільки на утримання своєї установи. Вони не користуються правом подальшого перерозподілу бюджетних коштів.

Для здійснення програм та заходів, які проводяться за рахунок коштів бюджету, бюджетні асигнування надаються розпорядникам бюджетних коштів.

Кошти бюджету, які отримують фізичні особи та юридичні особи, які не мають статусу бюджетної установи (одержувачі бюджетних коштів), надаються їм лише через розпорядника бюджетних коштів.

Головними розпорядниками бюджетних коштів можуть бути виключно:

- за бюджетними призначеннями, передбаченими законом про Державний бюджет України, - органи, уповноважені відповідно Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України забезпечувати їх діяльність, в особі їх керівників, а також міністерства, інші центральні органи виконавчої влади,

Конституційний Суд України, Верховний Суд України та інші спеціалізовані суди; установи та організації, які визначені Конституцією України або входять до складу Кабінету Міністрів України, в особі їх керівників;

- за бюджетними призначеннями, передбаченими бюджетом Автономної Республіки Крим, – уповноважені юридичні особи (бюджетні установи), що забезпечують діяльність Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Ради міністрів Автономної Республіки Крим, а також міністерства та інші органи влади Автономної Республіки Крим в особі їх керівників;
- за бюджетними призначеннями, передбаченими іншими місцевими бюджетами, – керівники місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів, рад та їх секретаріатів, керівники головних управлінь, управлінь, відділів та інших самостійних структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, виконавчих органів рад.

Головні розпорядники коштів Державного бюджету України затверджуються законом про Державний бюджет України шляхом встановлення їм бюджетних призначень.

Головні розпорядники коштів місцевих бюджетів визначаються рішенням про місцевий бюджет.

Головний розпорядник бюджетних коштів:

- розробляє план своєї діяльності відповідно до завдань та функцій, визначених нормативно-правовими актами, виходячи з необхідності досягнення конкретних результатів за рахунок бюджетних коштів;
- розробляє на підставі плану діяльності проект кошторису та бюджетні запити і подає їх Міністерству фінансів України чи місцевому фінансовому органу;
- отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України чи рішенні про місцевий бюджет, доводить у встановленому порядку до розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня (одержувачів бюджетних коштів) відомості про обсяги асигнувань, забезпечує управління бюджетними асигнуваннями;
- затверджує кошториси розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, якщо інше не передбачене законодавством;
- здійснює внутрішній контроль за повнотою надходжень, отриманих розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачами бюджетних коштів, і витрачанням ними бюджетних коштів;
- одержує звіти про використання коштів від розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня та одержувачів бюджетних коштів і аналізує ефективність використання ними бюджетних коштів.

Для всіх розпорядників коштів Державного бюджету є обов'язковим здійснення операцій по видатках через органи Державного казначейства. При казначейській формі виконання Державного бюджету розпорядникам коштів відкриваються реєстраційні рахунки в органах Державного казначейства. Бюджетні кошти, які знаходяться на реєстраційних рахунках використовуються розпорядниками коштів відповідно до затверджених асигнувань у кошторисах доходів та видатків, та лімітів видатків.

Фінансування із бюджету – це перерахування коштів на поточні реєстраційні бюджетні рахунки розпорядників коштів єдиного казначейського рахунка або рахунка місцевого бюджету які відкриті в банківських установах і в органах казначейства.

Отже, фінансування із бюджету здійснюється на основі двох основних принципів: плановості та цільового характеру використання бюджетних коштів. Принцип плановості означає обов'язкову умову законодавчого затвердження даних видатків. Цільовий характер використання бюджетних коштів означає вимогу до розпорядників коштів використовувати виділені кошти за їхнім цільовим призначенням.

Список використаних джерел:

1. Маляревський Ю.Д. Бюджетний облік і звітність: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Ю.Д.Маляревський – Х.: Видавничий дім «ІНЖЕК», 2003 . – 208 с.
2. Мельник Т.Г. Облік та аудит діяльності бюджетних установ / Т.Г.Мельник. – К.: Кондор, 2009.– 411 с.
3. Михайлов М. Г., Телегунь М. І., Славкова О. П. Бухгалтерський облік у бюджетних установах [навчальний посібник]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хаблюк Оксана Андріївна

*Джугла Володимир,
студент групи РКм – 51*

ПРОБЛЕМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Оплата праці відіграє особливо важливу роль у системі управління персоналом. Тому в сучасній економічній літературі дослідженню сутності цієї економічної категорії приділяють посилену увагу.

Існують різноманітні визначення заробітної плати.

Дячун О.В. трактує заробітну плату як плату за працю, а її величину – як ціну праці, яка визначається на ринку праці в результаті взаємодії по-